

TTB-UDEK

VII. GENEL KURUL TOPLANTISI RAPORU

4 Aralık 2009

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çalı ma Salonları, zmir

Türk Tabipleri Birli i Uzmanlık Dernekleri E güdüm Kurulu (TTB-UDEK) tarafından, zmir Tabip Odası ve Ege Üniversitesi'nin ev sahipli inde -6 Aralık 2009 tarihlerinde zmir'de düzenlenmi olan XV. Tıpta Uzmanlık E itimi Kurultayı (TUEK)'nin birinci gününde (4 Aralık 2009) TTB-UDEK Çalı ma Grupları VII. Genel Kurulu toplantısı gerçeke mi tir. Bu toplantıya TTB-UDEK üyesi olan (asil ya da gözlemci) uzmanlık derneklerinin 138 temsilcisi katılmı tır. Toplantı bir tam gün boyunca 6 Çalı ma Grubunun eylem planlarını gözden geçirmesi, gerekli güncellemelerin yapılması, gelece e dair çalı maların planlanması ve bu planların raporlanarak genel kurul görü ve onayına sunulmasıyla sürdürülmü tür.

Çalı ma grupları çalı maları grup kolayla tırıcılarının önceden yapmı oldukları hazırlıklar do rultusunda yürütülmü tür. Genel Kurula ili kin ayrıntılı programa a da sunulmu tur:

TTB - UDEK ÇALI MA GRUPLARI VII. GENEL KURULU* E e Üniversitesi Tıp Fakültesi Kampüsü-Bornova 4 Aralık 2009 - Cuma

08:30 -09:00 Kayıt

09:00 -09:15 Açılı

09:15- 09:45 TTB-UDEK Çalı ma Grupları ve Eylem Planlarının Gözden Geçirilmesi

09:45- 10:00 Ara

10:00 -13:00 TTB-UDEK Çalı ma Grupları Toplantıları I

Salon 1: Etik Çalı ma Grubu

Salon 2: laç ve Teknoloji Çalı ma Grubu

Salon 3: nsangücü Planlaması Çalı ma Grubu

Salon 4: Sürekli Tıp E itimi/Sürekli Mesleki Geli im Çalı ma Grubu

Salon 5: Toplum Sa lı nı Geli tirme Çalı ma Grubu

Salon 6: E-Sa lık Çalı ma Grubu

Salon 7: ATUB-TTB Temsilcili i ve Uzmanlık Dernekleri ATUB Temsilcileri

Toplantısı

13:00 –14:00 Yemek

14:00- 16.00 TTB-UDEK Çalı ma Grupları Toplantıları II

16:00 –17: 30 Çalı ma Gruplarının Raporlarının Sunumu

TTB-UDEK Etik Çalışma Grubu

Kolayla tırcılar

Dr. Ye im I ıl Ülman
Dr. Osman nci

Katılımcılar

Hayal Özkılıç-Türkiye Nükleer Tıp Derne i (hayal.ozkiloc@ege.edu.tr)
Seniha Çelik-Halk Sa lı ı Uzmanları Derne i (seniha.celik@ege.edu.tr)
Nevzat Denerel-Türkiye Spor Hekimleri Derne i (nevzatze@yahoo.com)
Ali Rıza Kandilo lu-Türk Patoloji Federasyonu (kandilar@superonline.com)
Süheyla Sürücüo lu-Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti (suheylasurucuoglu@yahoo.com)
Filiz Ko ar-Türk Solunum Ara tırmaları Derne i (filizkosar@hotmail.com)
Sait Aden-Türk Ortopedi ve Travmatoloji Derne i-TOTB D (sait.aden@yahoo.com)
İsmet Durak-Türk Oftalmoloji Derne i (ismet.durak@deu.edu.tr)
H. Hamdi Çelik-Türk Anatomi ve Klinik Anatomi Derne i (hcelik@hacettepe.edu.tr)
Gürbüz Polat-Türk Klinik Biyokimya Derne i (gurbuzp@gmail.com)
Ça da Eker-Türkiye Psikiyatri Derne i (mehmet.cagdas.eker@ege.edu.tr)
Ay e Çaylan-Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derne i (acaylan2000@yahoo.com)
Pergin Atilla-Türk Histoloji ve Embriyoloji Derne i (patilla@hacettepe.edu.tr)
Ramazan Kahveci-Türk Plastik ve Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Derne i
(kahveci@uludag.edu.tr)
Rezan Topalo lu-Çocuk Nefroloji Derne i (rtopalog@hacettepe.edu.tr)
Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti (Dr. Ramazan nci)
Ye im I ıl Ülman-Türkiye Biyoetik Derne i (yesimul@yahoo.com)

Gündem ve tartı ma konuları

TTB-UDEK Etik Çalışma Grubu, XV.TUEK kapsamında 4 Aralık 2009 günü zmir Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Kampüsü'nde, Çalışma Grupları toplantıları çerçevesinde bir araya geldi.

Program uyarınca Kolayla tırcı ve Grup Temsilcisi Prof. Dr. Osman nci 2007-2009 dönemi çalışmaları anlatan, günün çalışma planı hakkında bilgi veren bir açılı konu ması yaptı. Ardından di er kolayla tırcı ve grup temsilcisi Doç. Dr. Ye im I ıl Ülman saydam e li inde 2007-2009 Etik Çalışma Grubu etkinliklerini özetleyen, hazırlanıl onaylanmı bulunan AYDINLATILMI ONAM, HASTA HAKLARI, ETİK KURULLAR, HEKİM-ENDÜSTRİLER KILAVUZLARI hakkında amaç, yöntem, hedefler, içerik ve sonucu açıklayan bir sunu yaptı. Bu sunu 5-6 Aralık 2009 tarihlerinde gerçekleştirilen XV. TUEK'te poster bildiri olarak da sunuldu.

2007-2009 çalışmaları hakkında Bilgilendirme

TTB-UDEK ETİK ÇALIŞMA GRUBU KILAVUZLARI (2007-2009)

Amaç:

- ü TTB-UDEK YK çizdi i ana çerçevede (2007-2009)
- ü uzmanlık derneklerine yol göstermek
- ü rehberlik etmek üzere

- Ü Ba lıklar: “Aydınlatılmış Onam”, “Hasta Hakları”, “Etik Kurullar” ve “Hekim-Endüstri li kileri” kılavuzları hazırlamak

Hedef

- Ü Dört temel konunun
- Ü uzmanlık derneklerinin gereksinim duyabilece i esaslar göz önüne alınarak
- Ü tartı ılarak ele alınması ve
- Ü sonuçlandırılması

Yöntem

- Ü Grup üyeleri arasında etkili ve verimli ileti imi sa lamak
- Ü Haberle meyi - i leyi i hızlandırmak
- Ü her grup için temsilciler seçimi (UDEK MK)
- Ü Etik Çalı ma Grubu Temsilcileri - “Kolayla tırıcılar”
- Ü kılavuzların tamamlanmasına yönelik çalı taylar düzenlemek
- Ü Çalı taylar ile: Uzmanlık dernekleri üyelerinin rehberde olması gereken esaslar üzerinde görü - önerileri almak

Kolayla tırıcılar

- Ü Alınan öneriler i i nda çalı arak,
- Ü Uzmanlarının katkılarını alarak,
- Ü Tıp eti inin temel kaynaklarından yararlanarak çalı ıp
- Ü Hazırladıkları metinleri bir sonraki toplantıda Grup üyelerinin de erlendirmesine sundular
- Ü Nihai Çalı tay: Kılavuz metinlerine son e klinin verilmesi

ÇER K

“Aydınlatılmış Onam Kılavuzu”

- Ü Aydınlatılmış onam felsefesi-özerklik
- Ü yasal ve etik ba lamı ile irdelenerek
- Ü tanımı
- Ü temel bile enleri
- Ü bilgilendirme ve aydınlatmanın özellikleri
- Ü uygun süre / ortamın sa lanmasının önemi
- Ü mezuniyet öncesi ve sürekli tıp e itiminde yeri vurgulanarak ele alınmı tır.

“Etik Kurullar Kılavuzu”

- Ü Etik kurulların genel tanımı
- Ü kurulma gerekçeleri
- Ü görevleri,
- Ü çalı ma yöntemleri
- Ü uzmanlık dernekleri EK i levleri
- Ü ana ba lıkları altında yapılandırılmış tır.

“Hekim-Endüstri li kisi Kılavuzu”

- Ü Genel ilkeler
- Ü Tanıtım
- Ü irketlerce düzenlenen e itim, tanıtım prog.
- Ü sunumlarda konu ma
- Ü a ırlama ve e lence
- Ü sürekli tıp e itimi ve bilimsel toplantı deste i
- Ü irketlere danı manlık
- Ü dernek yetkililerinin irketlerle çıkar ili kisi alt ba lıkları ile olu turulmu tur.

Sonuç

- Ü “Aydınlatılmış Onam Kılavuzu” Kasım 2008’de Ankara’da XIV. TUEK kapsamında yapılan Etik Çalışma Grubu toplantısında tamamlanarak kabul edildi.
- Ü 6 Haziran 2009 ve 31 Ekim 2009 İst. iki çalıştay ile
- Ü “Hasta Hakları”, “Etik Kurulları” ve Hekim-Endüstri ilişkileri” kılavuzları da tartışılarak sonuçlandırıldı.
- Ü Kılavuzlar, TTB-UDEK Yürütme Kurulu tarafından onaylandı: 04.11.2009
- Ü TTB internet sayfasında uzmanlık derneklerinin hizmetine sunuldu.

TTB-UDEK 2007-2009 çalışma dönemi içinde Etik Çalışma Grubu toplantılarına katılarak görüş ve önerilerini sunan tartışmalara destek / katkı veren ufuk açıcı, yapıcı ve üretken önerileriyle kılavuzların hazırlanmasına emek veren ve metinlerin geniş katılım ve uzlaşma ile kabulünü sağlayan uzmanlık dernekleri üyelerine, grup temsilcilerine, kolaylaştırıcılara, TTB-UDEK Yürütme Kurulu’na teşekkürler..

Emeği geçen Uzmanlık Dernekleri

- Ü Patoloji Dernekleri Federasyonu
- Ü Türk Üroloji Derneği
- Ü Nükleer Tıp Derneği
- Ü Türkiye Psikiyatri Derneği
- Ü Türkiye Çocuk Cerrahisi Derneği
- Ü Türk Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hast. Derneği
- Ü Türk Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Derneği
- Ü Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Derneği
- Ü Türk Mikrobiyoloji Derneği
- Ü Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği
- Ü Toraks Derneği
- Ü Türk Nöroloji Derneği
- Ü Türk Histoloji ve Embriyoloji Derneği
- Ü Tıbbi Onkoloji Derneği
- Ü Türk Milli Pediatri Derneği
- Ü HASUDER
- Ü Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Derneği
- Ü Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği
- Ü Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği
- Ü Türkiye Biyoetik Derneği

TTB-UDEK YK dan beklenti

Onaylanmış kılavuzların el kitabı biçiminde uzmanlık derneklerinin yararına sunulabilmesini rica ediyoruz.

II- 2009-2011 Dönemi Çalışma Planı

Etik Çalışma Grubu 2009-2011 Dönemi çalışma planı olarak aşağıdaki temel başlıkları seçmiştir.

- Ü Hekim Hakları ve Sorumlulu u Kılavuzu
- Ü Tıp Eti i Açısından Tıbbi Hata - Malpraktis Kılavuzu
- Ü Yeni Tıp Teknolojileri-Nanoteknoloji ve Etik Kılavuzu

Ardından ilk ba lık ele alınmı ve ekteki kaynak incelenerek konunun tartı lmasına ve önerilerin alınmasına geçilmi tir:

Türk Tabipler Birli i Etik Çalı tay Sonuç Raporları, "Türk Tabipler Birli i Hekim Hakları Bildirgesi Sonuç Raporu", TTB yay., Ankara Haziran 2008: 20-22.

Ancak grup çalı ması dinamikleri, bu bildirgenin ilkelerinin aynen kabulü biçimiyle de il, uzmanlık dernekleri temsilcilerinin temel ve klinik tıp dallarında konu ile ilgili olarak saptadıkları, dile getirdikleri öneriler, görü ler, veriler ı ında tartı larak geli mi tir:

TTB-UDEK HEK M HAKLARI VE SORUMLULU U KILAVUZU TASLA I

Genel Tanım

- Ü Hekimler mesleklerini uygulama ile ilgili haklara sahiptir.
- Ü Ancak hekim hakları hasta haklarının kar ısında yer almaz
- Ü Hekimin hasta kar ısında sorumlulu unu azaltmaz.
- Ü Hekim Hakları ile hasta hakları bir bütündür,
- Ü birbirine kar ıt de il, tamamlayıcıdır.
- Ü Hekimin sorumlulu u, tıp mesle i ile toplum, hekim ile hasta arasındaki geleneksel sözle meden, yasal düzenlemelerden ve güven ili kisinden kaynaklanır

1- Hekimin sa lık hizmeti sundu u ki i ve topluma ili kin hakları

- Ü Hekimler, meslek yeminlerine uygun olarak, sa lık hizmeti sunarken, hastaları arasında cinsiyet, dil, din, ırk ayrımı gözetmemelidir.
- Ü Hekimin hastayı reddetme ko ulları yasa ile düzenlenmi tir. (Tıbbi Deontoloji Niz., TTB Hekimlik Meslek Eti i Kuralları, ilgili yasal mevzuat ve içtihat örnekleri).
- Ü Hekim hastasını reddetme gerekçelerini hastayı aydınlatarak ve bilgilendirerek yapmalıdır.
- Ü Hekim hasta ili kisinde güven unsurunu zedeleyen, hekime kar ı sözlü ya da fiziksel iddet, onur kırıcı davranı lar mevcut ise, hekim hastasını reddedebilir
- Ü Sa lık hizmeti sunarken, sa lık e itimi verirken, di er hastalara, sa lık çalı anlarına ve e itilene bula riski mevcut ise hekimin gerekli teknik donanım ve ko ulları talep etme hakkı vardır.
- Ü Hekim bilimsel bilgi temelinde, bilimsel gerçekler do rultusunda tıbbi hizmet sunmalıdır.
- Ü Hekim sa lık hizmeti sunarken, mevcut olanaklar ölçüsünde, adalet , e itlik, hakkaniyet ilkeleri uyarınca davranmalıdır.

2. Hekimin kurumlara ili kin hakları

I- Çalı ma ko ullarına ili kin haklar

- Ü Hekim, çalı ma ortamında mesleki risklerin en aza indirildi i, uygun nitelikte hizmet sunulabildi i ko ulların sa lanmasını talep etme hakkına sahiptir.
- Ü Sa lık kurumları bu hakkın gereklerini yerine getirmekle sorumludur.

II- Özlük hakları:

- Ü Hekim alı ma güvencesi, yeterli gelir elde etme, sosyal haklar, mesleki yönden kendini geli tirme haklarına sahiptir.
- Ü Hekim sürekli mesleki geli im etkinliklerine katılma hakkına sahiptir.

III- Demokratik haklar:

- Ü Hekim rgtlenme hakkına sahiptir.
- Ü alı tı ı kurumlarda yönetsel kararları alan organlarda görev yapma, temsil edilme ve seçilme hakkına sahiptir

Kapanı

Grup yeleri, grup temsilcileri ve kolayla tırıcılar nderli inde,

- Ü Ortaya çıkan temel noktaların geni grubun fikrine ve gr ne sunulmasını,
- Ü Bir sonraki toplantıya kadar taslak üzerinde çalı ılarak geli me kaydedilebilmesini,
- Ü Bunun için temel kaynaklardan yararlanılabilmeyi,
- Ü Gerekirse alı tay(lar) ile ilerleme sa lanmasını,
- Ü İlk kılavuzun tamamlanmasından sonra di er tartı ma metinlerine geçilmesini kararla tırımı tır.
- Ü Ayrıca uzmanlık dernekleri temsilcilerinin derneklerine düzenli raporlar ile grup çalı maları hakkında bilgi aktarmalarının ve katılımın süreklili inin sa lanmasının önemi vurgulanmı tır.

TTB-UDEK İlaç ve Teknoloji Çalışma Grubu

Kolaylaştırıcılar

Dr. Ersin Yarı
Dr. Murat Civaner
Av. Ziyet Özçelik

Dernek Temsiliyeti Nedeniyle Katılımcılar

Safak Ermertcan-Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti (safak.ermertcan@ege.edu.tr)
Mine Hoşgör Limoncu-Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti (mine.hosgor.limoncu@ege.edu.tr)
Ümit Uluöz-Türk KBB Derneği (umit.uluo@ege.edu.tr)
Zeki Gül-TTB Merkez Konseyi (gulzeki@gmail.com)
Feyza Erkan-Türk Toraks Derneği (erkanfeyza@gmail.com)
Burcu Samanyolu (Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER)
Safak Taner Gürsoy (Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER)
(safak.taner.gursoy@ege.edu.tr)
Can Öztürk-Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (canozturk.gazi@gmail.com)
Ziyet Özçelik-TTB Hukuk Bürosu (ziyeto@zcelik@gmail.com)
Serefnur Öztürk-Türk Nöroloji Derneği (serefnur@yahoo.com)
Mehmet Demirtaş-Türk Ortopedi ve Travmatoloji Derneği (TOTB D)
(demirmeh@yahoo.com)
Mehmet Kantar-Türk Pediatrik Onkoloji Grubu (TPOGD) (mehmet.kantar@ege.edu.tr)
Sara Habif-Türk Klinik Biyokimya Derneği (sara.habif@ege.edu.tr)
Zeynep Kahveci-Türk Histoloji ve Embriyoloji Derneği (zeynep2@uludag.edu.tr)
Canan Y. Saylan- Anatomi Derneği (canan.y.saylan@ege.edu.tr)
Mehdi Zoghi-Türk Kardiyoloji Derneği (mehdi.zoghi@ege.edu.tr)
İhsan Solaroğlu-Türk Nörojiyurji Derneği (isolaroglu@hotmail.com)
Halis Ulaş-Türkiye Psikiyatri Derneği (halisulas@yahoo.com)
Ersin Yarı-Türk Farmakoloji Derneği (ersinyaris@gmail.com)
Murat Civaner-Türkiye Biyoetik Derneği (mcivaner@gmail.com)

Diğer Kişisel/Kurumsal Katılımcılar

Ediz Yıldırım- ediz.yildirim@deu.edu.tr
Muhammed Çalıkan (ozlemmuhammed@mynet.com)

Gündem ve tartışılacak konular

Çalışma grubunda amaç üzerinde durulmuştur:

- İlaç ve teknoloji konularında politikalar geliştirmek,
- Bağımsız bilgi kaynakları oluşturmak
- Tedavi tebliğlerine ilişkin çalışmalar yapmak ve tedaviye ulaşımı olumsuz etkileyen konularda müdahale etmek

B R N C ALT GRUP

- Ü Eri mi azaltan uygulamalar
- Ü Reçete kısıtlamaları
- Ü Advers / beklenmeyen etkilerin bildirilmemesi
- Ü Karaborsa ilaçlar

1- Tedaviye eri mi azaltan uygulamalar- Reçete kısıtlamaları

Geri ödemeye ili kin kurallar belirlenirken ödememe üzerine de il, hangi ilacın neden ödenmesi gerekti ine ili kin yeni bir yakla ım benimsenmelidir. Karar verici her türlü kurulda, meslek kurulu larının kurumsal temsilcilerinin görevlendirilmesi sa lanmalıdır.

Kurumsal ve demokratik temsiliyete elveri li sayısal katılım sa lanmalıdır.

Önümüzdeki dönemde SGK'nun tebli leri yayınlandı ında, reçeteleme ve geri ödemeye ili kin kurallar ile ilgili bütün uzmanlık dallarının katılaca ı teknik bir çalı tay düzenlenmesi yararlı olacaktır.

2-Beklenmeyen etkilerin bildirimine ili kin

İlaçların advers etkilerinin geri bildirimini yapılması için hekimlerin duyarlı kılınması bu amaçla uzmanlık dernekleri ve TTB tarafından çalı ma yürütülmesi, Sa lık Bakanlı ının olu turdu u sistemin daha kolay kullanılması için gözden geçirilmesi, komisyonların karar ve de erlendirmelerinin internet ortamında bildirilmesi, implantların ruhsatlandırılmasına ve kullanımları nedeniyle ya anan sorunların geri bildirimine ili kin benzer bir sistemin kurularak sonuçlarının izlenmesi ve payla lmasına yönelik düzenleme yapılması.

3- Faturalandırılmayan ve/veya geri ödemesi yapılmayan ilaçlar:

Ülkemizde kullanımına ihtiyaç duyulan bütün ilaçların ruhsatlandırılması ve kesintisiz bulundurulması için gerekli önlemler Sa lık Bakanlı ı tarafından alınmalıdır.

K NC ALT GRUP

- Ü Akılcı İlaç Kullanımı
- Ü Endüstri ile ili kiler
- Ü Ba ımsız bilgi kayna ı yaratmak
- Ü Polifarmasi ve repete talepleri
- Ü Bitkisel "ilaç"lar...

Endüstri ile ili kilerin düzenlenmesi gerekir. Özellikle tezlere bilimsel veri üretmek anlamında dikkat etmelidir.

Geri ödeme ilkeleri, farmakoloji e itimi, prospektüsler, rapor yazılma kuralları, bitkisel kaynaklı ürünler konusunda çalı malar yapılmalıdır.

Yansız bilgi kayna ı olu turmak ba lamında ilaç bülteni yayımlanabilir.

Reçeteleme alı kanlıklarını ve etkileyen faktörleri ara tırmak önerilebilir.

Uzmanlık dernekleri kongrelerine özen göstermelidir. Bilimsel ara tırmaları desteklemelidirler.

ÜÇÜNCÜ ALT GRUP

- Ü Ulusal ilaç ve teknoloji politikası eksikli i
- Ü Ruhsatlama ve denetim eksikli i

Tıbbi malzeme (implant / sarf) – ruhsatlandırılması mevcut de ildir.
SB bünyesinde ruhsatlandırma birimi kurulmalı ve meslek örgütlerinin temsili sa lanmalıdır.

Ulusal tıbbi malzeme sanayiinin a ı ve ilaç üretiminin desteklenmesi gerekir.
Teknoparklar ve sektörle i birli i çözüm olabilir.

Kamu ihale kanununun sa lı a özgü revizyonu yapılmalıdır.

TTB-UDEK STE-SMG Çalışma Grubu

Kolayla tırcılar

Dr. skender Sayek
Dr. Ra it Tükel
Dr. Tolga Da lı

Katılımcılar

Ay e Devrim Ba terzi – Türkiye Psikiyatri Derne i (adcingi@yahoo.com)
A ahan Ünlü – Türk Nöro irurji Derne i
Gönül Aslan – Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti (drgaslan@gmail.com)
Süleyha Hilmiolu Polat – Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti
(suleyha.hilmioglu.polat@ege.edu.tr)
Ali Kocaba – Türk Toraks Derne i (kocabasa@superonline.com)
Anıl Apaydın – EÜTF Kalp Damar Cerrahisi AD (anil.apaydin@ege.edu.tr)
Semih Aydo du – Türk Ortopedi ve Travmatoloji Derne i (semih.aydogdu@ege.edu.tr)
Sühan Ayhan – Türk Plastik Rekons. Estetik Cerrahi Derne i (suayhan@yahoo.com)
Meltem Kolo lu –Türkiye Çocuk Cerrahisi Derne i (kologlu@medicine.ankara.edu.tr)
skender Sayek – Türk Cerrahi Derne i (isayek@hacettepe.edu.tr)
Nilgün Özçakar – TAHUD (nilgun.ozcakar@deu.edu.tr)
Zuhal Parıldar – Türk Klinik Biyokimya Derne i (zuhal.parildar@ege.edu.tr)
Meltem Çiçeklio lu – Hak Sa lı ı Uzmanlık Derne i (meltem.ciceklioglu@ege.edu.tr)
Çidem Seda Çakın – Halk Sa lı ı Uzmanlık Derne i (csakin@yahoo.com)
Güven Erbil – Türk Histoloji ve Embriyoloji Derne i (guven.erbil@deu.edu.tr)
Zeynep Kahveci – Türk Histoloji ve Embriyoloji Derne i (zeynep2@uludag.edu.tr)
Güzide Aksu – Türk mmunoloji Derne i (guzide.aksu@ege.edu.tr)
Levent Eri en – Türk KBB Ba Boyun Cerrahisi Derne i (levent@erisen.org)
Umut Akyol – KBB Ba Boyun Cerrahisi Derne i (umutakyol@yahoo.com)
Kemal Bakır – Patoloji Dernekleri Federasyonu (kbakir@hotmail.com)
Taner Akalın – Patoloji Dernekleri Federasyonu (taner.akalin@ege.edu.tr)
Murat Öz Saraç – Türkiye Acil Tıp Derne i (murat.ozsarac@ege.edu.tr)
Tolga Da lı – UYEK (tolgadagli@superonline.com)
Hatice ahin - EÜTF Tıp E itimi AD (hatice:sahin@ege.edu.tr)
Ö. Sürel Karabilgin - EÜTF Tıp E itimi AD (o.surel.karabilgin@ege.edu.tr)
Ra it Tükel - .Ü. stanbul Tıp Fak. Psikiyatri AD (rtukel@gmail.com)
Özlem lbi – DEÜTF Aile Hekimli i AD (ozlem.ilbi@deu.edu.tr)
Zeki Ziylan – Harran Üniv. Tıp Fak. (szz@harran.edu.tr)
İhan Sezgin – Cumhuriyet Üniv. Tıp Fak. Tıbbi Genetik AD (isezgin@tnn.net)
Meral Baka – EÜTF Histoloji ve Embriyoloji AD (meralBaka@ege.edu.tr)
A. Hilal Batı – EÜTF Tıp E itimi AD (hilal.bati@ege.edu.tr)
Mete Edizer - OMUTF Anatomi AD (edizerm@yahoo.com)

Gündem ve tartışılma konuları

STE-SMG Tanımı ve Amaç

Çalışılma Grubu, ilk amaç olarak, STE-SMG tanımını ve uzmanlık derneklerinin çalışılma malarından da yararlanarak bilimsel etkinliklerin (kongre, sempozyum, kurs vb.) tanımını yapmalıdır.

Çalışılma Grubu, TTB Kredilendirme Kurulu çalışılma maları, UYEK Yeniden Belgelendirme çalışılma maları ve uzmanlık derneklerinin STE-SMG çalışılma maları arasında e güdümü sa lamalıdır.

STE-SMG Çalışılma tayı

Çalışılma Grubu; STE-SMG standartlarının (Genel Standartlar ve Kaliteyi Geli tirmek için Gerekli Standartlar) ve STE-SMG programının esasları ve amaçlarının olu turulmasına yönelik Çalışılma tayar düzenlemelidirler.

STE-SMG Kredileri Nerede ve Nasıl Kullanılmalıdır?

STE-SMG kredilerinin; a) derneklerin sorumlulu unda, Yeterlik Kurullarınca yeniden belgelendirme süreci içinde, b) atama, yükseltme kriterleri içinde ve doçentlik dosyaları içinde yer alacak ekilde kullanılması için çalışılma yapılmalıdır.

Kredilendirilmi toplantılara katılanların izinli sayılması (yıllık izinlerin dı nda) talep edilmeli; STE-SMG kredilerinin özel sektörde çalışılma ve istihdamda dikkate alınması sa lanmalıdır.

STE-SMG tazminatı üzerinde çalışılma lmalıdır.

Kredilendirmenin Belgelendirilmesi ve Denetimi için Öneriler

Kredilendirmenin belgelendirilmesi ve denetimi için;

- a) bilimsel etkinliklere katılım sırasında barkot uygulamasına geçilmesi,
- b) barkotta ki inin TC kimlik numarasının okutulması,
- c) barkottan elde edilen bilgilerin do rudan TTB sistemine aktarılması,
- d) katılım belgelerinin, girilen oturumların barkota aktarıldı ı ve do ru i aretlemenin denetlendi i bir sistem içinde verilmesi önerileri tartışılma tır.

Çıkar Çatı masının Beyan Edilmesi

Uzmanlık derneklerinin gerçekle tirdi i kongrelerdeki sunumlarda “çıkar çatı ması”nın beyan edilmesinin sa lanması için çalışılma malar yapılmalıdır.

İlaç Endüstrisi Etkinliklerinin Kredilendirilmesi

İlaç endüstrisi etkinliklerinin kredilendirilmesi konusunda, TTB Kredilendirme Kurulunun dikkatine sunmak üzere a a ıda yer alan seçenekler tartışılma ldı:

- Bilimsel Kurulunu olu turmu ve etik ilkelere uygun olarak düzenlenen etkinliklerinin kredilendirilmesi (mevcut uygulama),
- Bilimsel etkinliklerin, STE etkinli i yapan di er kurumlarla (tabip odaları, uzmanlık dernekleri, tıp fakülteleri vb.) birlikte yapıldı ı ko ulda kredilendirilmesi,

- laç endüstrisi etkinliklerinin kredilendirmesinin yapılmaması.

Hangi Kurum ve Kurulu ların Düzenledi i STE-SMG Etkinlikleri Kredilendirmelidir?

STE-SMG etkinli i için gerekli standartlar, ülkemiz gerçeklerine uygunluk dikkate alınarak tanımlanmalı; standartlar belirlenirken uzmanlık derneklerinin mevcut STE-SMG yönergelerinden yararlanılmalıdır.

STE-SMG etkinli ini gerçekle tirecek olan kurum ya da kurulu ta olması gereken özellikler tanımlanmalıdır.

STE-SMG Etkinli ini Yapan Kurum ya da Kurulu un Akreditasyonu

STE-SMG etkinli i yapacak kurum ya da kurulu un özellikleri ve gerçekle tirece i e itim etkinli i, TTB-UDEK'in standartlarına uygunlu u açısından de erlendirilmelidir.

STE-SMG etkinli i yapan kurum ve kurulu ların e itim etkinli i açısından akredite edilmeli ve akredite edilen kurum ve kurulu ların e itim etkinlikleri kredilendirilmelidir.

Derneklerin STE-SMG Etkinliklerinin Standartlara Uygunlu u

TTB-UDEK üyesi derneklerin STE-SMG standartlarının yer aldı ı bir STE-SMG yönergese sahip olması; uzmanlık derneklerinin bu standartları içeren etkinlikler içinde olması sa lanmalıdır.

Dernek Temsilcilerinin Süreklili i

Derneklerin TTB-UDEK Çalı ma Grupları temsilcilerinin süreklili i sa lanmalıdır. Bu amaca yönelik olarak; a) derneklerin TTB-UDEK Çalı ma Gruplarına paralel çalı ma grupları olu turmaları, b) temsilci isimlerinin dernek web sitesinde yer alması, c) her çalı ma grubu için 2 temsilcinin görevli olması sa lanmalıdır.

Sa lık Bakanlı ı E itim Etkinliklerine Maddi Destek Sa lamalıdır!

Sa lık Bakanlı ının, performansa dayalı ödeme sistemine de ba lı olarak, e itim etkinliklerine katılım açısından engelleyici davrandı ı bilinmesine kar ın, Bakanlı ın e itimi engelleyici de il, destekleyici olmasından hareketle, STE-SMG etkinliklerine Bakanlıktan devlet deste inin sa lanması için talepte bulunulmasına karar verildi.

TTB-UDEK Toplum Sa Ğ lı nı Geli tirme Çalı ma Grubu

Kolayla tırıcılar

Dilek Aslan (diaslan@hacettepe.edu.tr)

Ali Özyurt (aliyurt@gmail.com)

Dernek Temsiliyeti Nedeniyle Katılımcılar

Kadir Öza - Adli Tıp Uzmanları Derne Ğ i

Türkan Günay- Halk Sa Ğ lı Uzmanları Derne Ğ i (turkan.gunay@deu.edu.tr)

Dilek Aslan- Halk Sa Ğ lı Uzmanları Derne Ğ i, Türk Geriatri Derne Ğ i (diaslan@hacettepe.edu.tr)

Çetin İlegen- Spor Hekimleri Derne Ğ i (cetin.islegen@ege.edu.tr)

İpek Ergür- Türk Anatomi Derne Ğ i (ipek.ergur@deu.edu.tr)

Sevinç nan -Türk Histoloji ve Embriyoloji Derne Ğ i (sevincinan@yahoo.com)

Fatih Bora-Türk Kulak Burun Bo az ve Ba Boyun Cerrahisi Derne Ğ i (borafatih@gmail.com)

Semra Kurutepe-Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti (semrakurutepe@yahoo.com)

Murat Topalan-Türk Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Derne Ğ i (imtopalan@yahoo.com)

Muhte em Gedizo lu- Türk Nöroloji Derne Ğ i (gmuhtesem@yahoo.com)

Ethem Be konaklı -Türk Nöro irurji Derne Ğ i (ebeskonakli@hotmail.com)

Halit Pınar-Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birli Ğ i Derne Ğ i (TOTB D) (halit.pinar@deu.edu.tr)

Osman Elbek- Türk Toraks Derne Ğ i (osmanelbek@yahoo.com)

Mehtap Kartal-Türkiye Aile Hekimleri Uzmanları Derne Ğ i (mehtap.kartal@deu.edu.tr)

brahim Ötgün- Türkiye Çocuk Cerrahisi Derne Ğ i (iotgun@baskent.ank.edu.tr)

ebnem Pırıldar -Türkiye Psikiyatri Derne Ğ i (Sebnem.pirildar@ege.edu.tr)

Di er Ki isel/Kurumsal Katılımcılar

İ il Ergin- Ege ÜTF Halk Sa Ğ lı AD (isil.ergin@ege.edu.tr)

Ece Fidan Küçük- Ege ÜTF Halk Sa Ğ lı AD (ece271@yahoo.com)

Gökçe Aslan- Ege ÜTF Halk Sa Ğ lı AD (gokceaslan@gmail.com)

Gündem ve tartı ma konuları

1. Toplantıya tanı ma bölümüyle ba lanmı tır.
2. Dilek Aslan, TTB-UDEK TSG çalı maları hakkında bilgi verilmi tir. Bilgilendirme/sunu sonrasında dernek temsilcilerinin görü leri alınmı tır. Bu kapsamda a a ıdaki konular üzerinde görü alı -veri inde bulunulmu tur:
  - a. TTB-UDEK'in koordinasyon rolü
  - b. Derneklerin TSG çalı ma grubunu kurması konusunda deste in sürdürülmesi
  - c. Derneklerin TTB-UDEK tarafından yönlendirilen dokuman/duyuru/görü talebi/vb. etkinlikleri YK yapısına ve üyelerine iletme konusunda geli tirilmesi gereken konulara öncelik verilmesi
  - d. Dernek web sayfalarında TTB-UDEK bölümünün yapılabilmesi

- e. Dernekler arası ortak çalı maların geli tirilmesi
  - f. Derneklerin yaptıkları çalı maların daha görünür kılınabilmesi için aktivitelere ili kin iletimlerin TTB-UDEK'e akı nının sürekli ve hızlı bir biçimde sa lanması
  - g. Kamuoyu olu turma a amasında medya deste inin sa lanabilmesi (profesyonel destek, dernek olanaklarının geli tirilmesi, vb)
  - h. Derneklerin medya takip sistemlerinin kurulması (TTB rolü?—ileti im?...TTB – BASINDAN HABER L STES)
  - i. Alana özel do rudan/dolaylı engellerin payla ılma gere i/çözümler üretilebilmesi (örn: kadavra sorunu, vb)
3. Daha önceden sunum yapaca ını bildiren a a ıda adı yazılı dernek temsilcileri dernekleri adına sunumlarını yapmı lardır.
- a. Türk Histoloji ve Embriyoloji Derne i
  - b. Spor Hekimleri Derne i
  - c. Türk Toraks Derne i
  - d. Türk Geriatri Derne i
  - e. Halk Sa lı ı Uzmanları Derne i
  - f. Türk Nörü irurji Derne i
4. A a ıda adı yazılı derneklerin temsilcileri sunum yapmadan dernekleri adına görü lerini iletmi lerdir:
- a. Türkiye Psikiyatri Derne i
  - b. Türkiye Çocuk Cerrahisi Derne i
  - c. Türk Nöroloji Derne i
  - d. Türk Kulak Burun Bo az ve Ba Boyun Cerrahisi Derne i
  - e. Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birli i Derne i (TOTB D)
  - f. Türkiye Aile Hekimleri Uzmanları Derne i
  - g. Türk Anatomi Derne i
  - h. Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti
  - i. Adli Tıp Uzmanları Derne i
  - j. Türk Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Derne i
5. Gelece e Yönelik Planlama bölümünde a a ıdaki kararlar alınmı tır:
- a. TTB-UDEK ve dernekler arasındaki ileti imin geli mesi için derneklerin kurumsal yapılanmalarını tamamlamaları
  - b. Toplumun yanlı bilgilendirilmesi üzerinden yaptırımların uygulanabilirli inin sa lanması, derneklerin HEMEN yanıt vermelerinin sa lanması (Gerekli destek-ileti im sa lanması—örne in etik çalı ma grubu deneyimleri)
  - c. Tıp e itiminde TSG çalı malarının geli tirilmesi konusunda çalı ma—derneklerin kendi alanlarında özel çalı ma/uyarı yapabilmesi/kapasite geli tirebilmesi (müfredat incelemesi, öneri geli tirilmesi, vb)
  - d. Ulusal verilerin toparlanması (derneklerin kendi alanlarındaki TSG önceliklerinin saptanabilmesi)
  - e. En sık görülen sorunlara ili kin çalı maların dernekler düzeyinde kapsamının geni letilmesi
    - TÜTÜN konusunda uzmanlık derneklerinin tüm etkinliklerini yaygınla tırmaları, tütün kontrolü konusunda farkındalık yaratabilmeleri
    - El hijyeni ile ilgili çalı maların geni letilmesi
  - g. Sa lı ın politik yönlerinin de tartı lması, derneklere bu konuların da incelenmesi, öncelenmesi—Derneklerin Sa lık Politikaları Çalı ma Grubu kurulması konusunda olumlu görü lerin UDEK YK yapısına iletilmesi

- h. Derneklerin topluma yönelik (bilgilendirici, yönlendirici, paylaşımcı) web sitelerinin oluşturulması
- i. TSG çalışma gruplarını kurmamı olan uzmanlık derneklerinin ilgili komisyonlarını kurmalarının sağlanması

TTB UDEK İnsan Gücü Planlama Çalışma Grubu

Kolayla Tırcılar

Dr. Feride Aksu-Tanık
Dr. Cem Terzi

Dernek Temsiliyeti Nedeniyle Katılımcılar

Murad Bavbek	Türk Nöroloji Derneği	bavbekmurad@yahoo.com
Sedat Altın	Toraks Derneği	sedataltin@yahoo.com
Bülent Topuz	Türk KBB-BCC Derneği	b_topuz@pau.edu.tr
Erdener Özer	Patoloji Dernekleri Federasyonu	erdener.ozler@deu.edu.tr
Murat Aysin	HASUDER	murataysinege@yahoo.com
Figen Şahpaz	Pratisyen Hekimlik Derneği	figensahpaz@gmail.com
Okay Başak	Türkiye Aile Hekimleri Derneği	okaybasak@yahoo.com
Mesut Nalçakan	Türkiye Spor Hekimleri Derneği	mesutn@gmail.com
Mehmet Köseoğlu	Türk Klinik Biyokimya Derneği	mkoseoglu@yahoo.com
Serfernur Öztürk	Türk Nöroloji Derneği	serefnur@yahoo.com
Nermin Çalısır	Türk Nöroloji Derneği	nermincalisir@hotmail.com
Haluk Berk	TOTBİD	haluk.berk@deu.edu.tr
Muhittin Şener	TOTBİD	msener87@yahoo.com
Mustafa Güvençer	Türk Anatomi ve Klinik Anatomi Derneği	mustafa.guvençer@deu.edu.tr
Utku Ateş	Türk Histoloji ve Embriyoloji Derneği	utku.ates@ege.edu.tr
M. Hamid Bozta	Türkiye Psikiyatri Derneği	boztashamid@yahoo.com

Diğer Kişisel/Kurumsal Katılımcılar

Özlem Coşkun	Gazi ÜTF Tıp Eğitimi AD.	drozlemcoskun@gmail.com
Uğur Okman	TTB	okman@ttb.org.tr
Mustafa Demirel	AEAH	demireldr@hotmail.com

Gündem ve Tartılacak Konular

- İnsan gücü planlamasının amacı bugünkü var olan sağlık hizmetini saptamak, ülkemizde aktif çalışan uzman hekim sayısını doğru olarak saptamak, geleceğe dair öngörülerde bulunmak olarak belirlenmiştir.
- İnsan gücü planlaması ile ilgili yöntemler üzerinde durulmuştur: Gereksinim, talep, hizmet hedefleri, çalışan/nüfus oranları. Ayrıca Sağlık Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, uzmanlık dernekleri, TTB, WHO ve OECD verilerinin kullanılması önemlidir. Ayrıca diğer ülke çalışmalarından da yararlanmak uygun olur (İngiltere, Yeni Zelanda, Avustralya, ABD, vb). Ancak ülkeler arası karşılaştırma yapılmasının zor olduğu unutulmamalıdır. Bu anlamda bir karşılaştırma yapmak da çok zor olacaktır.
- TTB'nin insan gücü planlaması konusunda yapmış oldukları gruba aktarılmıştır.
-TTB 10 yıl önce uzmanlık derneklerine insan gücü planlaması için çağrıda bulundu

-TTB Raporları 2008 Sa lık Emek Gücü: Sayılar ve Gerçekler 2008-2009:
Türkiye'de Genel Cerrahi nsan Gücü Planlaması, Türk Cerrahi Derne i
-Türk Toraks Derne i: Çalı ma tamamlandı

4. Genel yaklaşımlar üzerinde durulmu tur:

-Sadece hekim/uzman hekim planlaması yeterli de il; yardımcı sa lık personelinin planlaması da yapılmalı

-1.basamak koruyucu sa lık hizmetleri planlanmadan uzman hekim ihtiyacı ve planlaması yapılamaz ve yapılmamalı

TTB UDEK e-Sa lık çalı ma Grubu

Kolayla tırıcılar

Dr. O uz Sylemezo lu
Dr. O uz Dicle
Dr. Osman Saka
Dr. Hakan Gülkesen

Katılımcılar

F. Özlem Polat	EÜTF Halk Sa lı ı AD	fndpolat@yahoo.com
zen nen Sertöz	EÜTF Psikiyatri AD	onensertoz@gmail.com
Muhittin Serdar	GATA Tıbbi Biyokimya AD	maserdar@gata.edu.tr
Ufuk Ergün	Türk Nöroloji Derne i	ufukergun@yahoo.com
Mehmet T. Kitapçı	Tıp Bili imi Derne i	kitapci@gazi.edu.tr
H. Seda Vatansever	Histoloji-Embriyoloji Derne i	sedavatansever@yahoo.com
Uygur Er	Türk Nöro irurji Derne i	uygurur@gmail.com
Kemal Hakan Gülkesen	Tıp Bili imi Derne i	hgulkesen@gmail.com
Gürkan Ersoy	Dokuz Eylül TF, Acil Tıp AD	gurkan.ersoy@deu.edu.tr
Caner Fidaner	HASUDER	caner.fidaner@gmail.com
Tolga Gnvar	TAHUD zmir ubesi	tolga.gunvar@deu.edu.tr
Cenk Demirdver	DEUTF Plastik Cerrahi AD	cenkddr@gmail.com
O uz Dicle	Radyoloji Derne i	oguz.dicle@deu.edu.tr
Kutsal Yrko lu	Ege Patoloji Derne i, Patoloji Dernekleri Federasyonu	kutsal.yorukoglu@deu.edu.tr
Sait en	Ege UTF, Patoloji AD	sait.sen@ege.edu.tr
Amaç Kiray	Türk Anatomi Derne i	Amac.kiray@deu.edu.tr
Ramazan nci	Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti	ramazan.inci@ege.edu.tr
Osman Saka	Tıp Bili imi Derne i	saka@akdeniz.edu.tr
O uz Sylemezo lu	ocuk Nefroloji Derne i	oguzs@gazi.edu.tr

Gündem ve tartı ma konuları

1. e-Sa lık nedir?

Tüm vatanda ları kapsayan, insan merkezli, do um öncesi enformasyondan ba layıp ya am süresince sa lık bilgilerinin kaydedildi i, sonsuza dek korundu u, her bireyin kendi bilgilerine eri e bilece i, yetkilendirilmemi ki i ve kurulu ların eri emedi i, sa lık verilerinin i levsel bir veri tabanında tutularak birinci basamaktan merkez örgütüne dek hiyerar ik bir yapılandırmaya sahip, yüksek bant geni li inde bir omurga ile ba landı ı bir sistemdir.

Bilgi ve ileti im teknolojilerinin;

Hastaların sa lı ının iyile tirilmesinde, sa lık hizmetlerine hızlı ve kolay ula ılmasında, sa lık sektöründe yer alan tüm payda lara kaliteli, verimli ve etkili hizmetlerin sunumunda kullanılmasıdır.

Çalışma grubumuz, sağlıkta bilim teknolojilerinin kullanılmasının kaçınılmaz ve önünde durulamaz bir gelişme olduğu kanısındadır. Sağlık çalışanları ve hastaların en iyi şekilde yararlanacağı, sağlık bakım kalitesinin artırılması için bilimsel ve endüstriyel şekilde hazırlanmış sistemlerin geliştirilmesi için meslek örgütlerinin de süreçlerin içinde olması gerektiği kanısındayız.

2. Sağlık Bilimi E-İtimi için öneriler:

Mezuniyet öncesi sağlık bilimi eğitimi verilmeli

Hizmeti eğitim, kurs vb. ile sağlık çalışanlarının sürekli eğitimi gerçekleştirilmeli

E-İtım Kurumları arasında kaynak paylaşımı, işbirliği geliştirilmeli

Tıp fakülteleri lisans düzeyinde çekirdek bir tıp bilimi eğitimi müfredatı hazırlanmalı

E-İtıcilerin eğitimi ile ilgili Tıp Bilimi Derneği tarafından kurs verilmesi önerilmelidir

3. Web Sayfalarının güvenilirliği ile ilgili göstergeler (Honcode ilkeleri):

- Ü Yazarların Yetkinliği
- Ü Tamamlayıcılık
- Ü Gizlilik
- Ü Atıfta bulunma
- Ü Doğrulanabilirlik
- Ü Kaynağın şeffaflığı
- Ü Sponsorların şeffaflığı
- Ü İçerik ve Reklam Politikasında Doğruluk

Öneri:

Türkiye’de sağlıkla ilgili web sayfalarının güvenilirliğini onaylayan bir otorite oluşturulmalı.

4. Sağlık-NET

Sağlık-NET ile yapılmak istenen; vatandaşların “doğumdan ölüme kadar ve ölüm sonrasında” sağlık verilerini merkezde güvenli bir şekilde tutmak suretiyle sağlık bilgisine erişimi kolaylaştırıp hizmet kalitesini artırmaktır.

Tanı, tahlil ve tetkik bilgilerinin hasta mahremiyeti çerçevesinde paylaşımı ile hekimlerimiz ve sağlık kurumlarımızın hastaya ait sağlık verilerine erişim sağlanacak, vatandaşlarımızın hastanede daha kısa sürede daha iyi hizmet almasına imkân tanınacaktır.

Sorunlar

- Ü Kurumlar-arası ortak çalışılabilirlik
- Ü Veri tekrarları
- Ü Sistem tekrarları
- Ü Kullanıcı dostu sistem ve ara-yüz tasarımları
- Ü Kullanıcı uyumu sağlama, bilgilendirme ve yüreklendirme
- Ü Verilere erişim
- Ü Geribildirim ve bilgilendirme
- Ü Kullanıcılar / Doktorlar / Veri üreticilerinin Katılımları, Eğitimleri Yüreklendirmeleri yeterince sağlanmadı.
- Ü Anlaşılması, sahiplenmesi, hasta tedavi ve bakım gereklerine uygun revizyonların yapılması, saha çalışanlarının katılımları ile gerçekleştirilmedi.
- Ü Sağlık bakım kurumunda olmayan veya kaydedilmeyen veriler istenebiliyor

- Ü Sağlık Müdürlükleri çevrim dışı bırakılmış durumda, kendi verilerini ayrıca toplamaya çalışıyorlar
- Ü Sağlık-NET ile MEDULA arasındaki uyumsuzluk, ikibaklılık

Öneriler:

Sağlık Bakanlığı ve SGK'nın birlikte çalışmaları için telkinde bulunulması
Sağlık Bakanlığı ve SGK'nın Sivil Toplum Örgütleri ve Üniversitelerle birlikte çalışması gereğinin her platformda dile getirilmesi

6. Telesanalık

Tıpta bilim her geçen gün yaşamımıza girmekte ve yaygınlaşmaktadır, Bilim alanında tasarım, planlama, uygulama ve geliştirme çalışmalarında bir dizi sorunlar bulunmakta ve çeşitli hatalar yapılmaktadır. Sorunların farkına varılması hatalardan ders alınması eğitim, paylaşım ve araştırmalar ile daha iyi bir gelecek hazırlanabilir.

Genel Sorun Alanları

- Ü Teknik sorunlar: yetersiz altyapısı, düşük sunucu performansları
- Ü Standart dışı uygulamalar
- Ü Bütünleşik olmayan bilgi transferi
- Ü Kişisel hasta bilgilerinin güvensiz dolanımı
- Ü Uzman istihdam edilmeden toplanan verilerin aktarılması

ESR (European Society of Radiology), UEMS(European Union of Medical Specialties) ve ESR'ye göre teleradyoloji;

- Ü Esas olarak hasta sağlığını iyileştiren bir yöntem olmalı
- Ü Radyolog sayısını azaltacak veya masrafları kısacak yöntem değildir
- Ü Klinik teleradyoloji bir entegre tıbbi hizmettir ve sadece tele-radyasyon bir faaliyet olarak görülmemelidir.

Öneriler

Alanla ilgili yasal düzenlemeler hızla yapılmalıdır
Tele-sanalıkla ilgili yatırımlara yol gösterici rehberler hazırlanmalıdır
Kişisel bilgilerin güvenli yasal korumaya alınmalıdır
Uzaktan eğitim ile ilgili ilkeler belirlenmeli, rehberler hazırlanmalıdır.
Tıp Bilimi Derneği bu konudaki organizasyonlara öncülük etmelidir

6. E-sanalıkta Güvenlik ve Mahremiyet

Güvenlik: Kişisel sağlık bilgilerini yetkisiz ihlallerden korumak için sağlık kuruluğunun alması gereken önlem

Bilgi Güvenliği: Bilginin yetkisiz erişimlerden ve kullanımlardan korunması

İletim güvenliği: Yetkili iletişim tarafları arasındaki veri iletişimi güvenliği

Bir ESK sisteminin sağlanması gereken özellikler

- Ü Sadece hastanın bakımı ile ilgilenen kişilerin, hastayı belirlenebilir kılan kayıtlara erişim hakkı olmalı
- Ü Sadece hastanın bakımı için ihtiyaç duyulan ölçüde kayıtlar gösterilmeli
- Ü Kayıtlara yalnızca yetkili kişilerin erişmesi sağlanmalı

Ü Hastaya bakım hizmeti veren kurum tarafından oluşturulan elektronik kayıt bilgilerinin ulusal sağlık sistemi içinde herhangi bir şekilde bulunup bulunmadığını kontrol yetkisi hastaya verilmelidir.

Enformasyon etiğinin ilkeleri

1. Enformasyonun mahremiyeti ve kontrolü ilkesi

Herkesin kendisine ait verisi mahremdir ve toplanması, depolanması, erişilmesi, kullanılması, iletilmesi, değiştirilmesi ve kontrolü üzerinde tam bir denetimi vardır

2. Açıklık ilkesi

Kişilerin verilerinin depolanması, erişilmesi, kullanılması, iletilmesi, değiştirilmesi ve kontrolü ile ilgili bilgiler kendilerine uygun şekilde ve zamanında verilmelidir

3. Güvenlik ilkesi

Kişiler hakkında toplanılan veri kayıp, bozulma, yetkisiz erişim, kullanım, değiştirilmeye karşı korunmalıdır

4. Erişim ilkesi

Elektronik verinin öznesi, ilgili kayda erişime, doğruluğunu, tamlığını denetleme ve gerektiğinde düzeltme hakkına sahiptir

5. Yasal zorlama ilkesi

Kişinin kendi verisi üzerindeki kontrolünün sınırı toplumun yasal, ve uygun veri gereksinimleri, bunun yanı sıra diğer kişilerin haklarıdır

Öneriler:

Ülkemizde sağlık verilerinin mahremiyeti ve güvenliğinin önemi konusunda farkındalık oluşturulması

Konu ile ilgili yasal düzenlemelere destek verilmesi

7. Genel Öneriler

Tüm uzmanlık dernekleri, kendi alanları ile ilgili yol gösterici rehberler hazırlamalı, çalışma grupları oluşturmalıdır.

Grup haberleşmesi için bir e-posta grubu oluşturulmuştur. Bu gruba üye olmak için udek_esaglik-subscribe@yahoogroups.com adresine boş bir e-posta atılmalıdır.